

KECSKEMÉTI LAPOK

Előfizetési díj: Egész évre 5 frt, fél évre 2 frt 50 kr., negyed évre 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 12 kr.

Hirdetmények jutányosan számítottak. — Nyilttéri közlemény soronként 30 kr.

Bélyegdíj minden beigtatás után 30 kr.

Politikai és társadalmi hetilap.

Megjelen minden vasárnap.

Szerkesztőség: V., Klapka-útcza 162.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal: III., Jókai-útcza 186. Telefon sz. 81-hová az előfizetések, hirdetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Néhány tennivaló.

(P.) Városunk szépen fejlődik, bár jelenleg igen sok üdvös terv megvalósulását odázza el az általános pénzszükség. Sok olyan dolog van, a mire sürgős szükségünk lenne, de mivel a megszavazott kölcsönt a jelenlegi magas kamatláb és tőkehiány miatt felvenni nem lehet, létesítésével várunk kell. Szomorú állapot, de nem segíthetünk rajta. Pihennünk kell akaratlanul.

A pihenés idejét azonban fel kell használnunk arra, hogy nagyobb pénzáldozatot egyelőre nem kívánó terveket megvalósítsunk, másokat előkészítsünk. Pár ilyen — nem új — dolgot kívánunk itt emlékezetbe hozni.

Az állami hivataloknak városunkban vagy nincs saját épületük, vagy nem megfelelő a helyiségük. Nagy forgalmú pósthivatalunk bérházban húzódik meg, a királyi adóhivatal szintén, bár most már mindkettőnek elég jó elhelyezése van. Különösen a pósthivatal számára kellene az államnak megfelelő helyiséget építtetnie, mert egy ilyen nagyforgalmú hivatalnak egészen bele kellene esnie a forgalom fővonalába. Azt hisszük, a város közönsége e célra szívesen átengedné pl. a dr. Kiss-féle telket, mely a piac-

nak jóformán legnagyobb forgalmú részén s a Temető-útcza torkolatában feküdvén, erre a célra legalkalmasabbnak látszik, mert a Temető-útcza lesz — kinyitása és rendezése után — kereskedelmünk és forgalmunk főtere. De mozgatni kellene a dolgot, mert ezt a szép helyet már csak a Temető-útcza fejlődésére s piacunk kinézésére való tekintettel sem hagyhatjuk sokáig beépítetlenül s azután a pósta-épület számára drága pénzért sem lehet majd ilyen alkalmas telket szerezni. Úgy tudjuk, ilyen építkezéssel már volt is szó, de a dolog elaludt. Ugyan miért?

Sokkal furcsább helyzetben vagyunk a törvényszék és járásbiróság elhelyezésével. Ezek helyiségei már régóta nem elégitik ki sem a törvényszéki hivatalnokok, sem a jogkereső közönség jogos igényeit. Az esküdtszéki intézmény életbe lépése még súlyosabbá teszi a helyzetet. Az igazságügyminiszter is belátta ezt s felkérte a város közönségét, hogy a törvényszéki épület kibővítéséhez szerezzen telket s azt e célra engedje át. A város azonnal hozzáfogott a szükséges telek kisajátításához s azt megszerezvén, kiállította annak átengedése iránt a szerződést, melyet a minisztérium helyesnek talált, csak néhány kisebb módosítást kívánt.

A város közönsége ezeket megtette, a szerződést végérvényesen elfogadta s átadta a kir. törvényszékhez az igazságügyminisztériumhoz való fölterjesztés végett. A szerződésben a város a telek átengedését azon feltételhez kötötte, hogy az építkezés két éven belül megkezdődjék s azóta több elmúlt két évnél, de építkezéssel még szó sincs. Megszegte volna a jog és igazság legfőbb őre az általa kötött szerződést? Nem; hanem az a kis hiba történt, hogy a szerződést az igazságügyminiszter még most sem írta alá, vagy legalább a városnak nem küldötte meg, bár annak tartalmát nem kifogásolta. Persze, ha magánember használna ilyen kis fogást, mindjárt találnánk az eljárás jellemzésére megfelelő kifejezést; de itt nem tehetjük, mert megvagyunk arról győződve, hogy a miniszter erről a kis ravaszságról mit sem tud s mihelyt felvilágosítják, sietni fog az elvállalt kötelezettségek pontos teljesítésében példát mutatni. A szükséges felvilágosítások megadása törvényszékünk új elnökének a feladata, a ki ezt — a törvényszék érdekében is — bizonyára mielőbb teljesíteni fogja.

Van azonban — fájdalom — mit söpörni a magunk portája előtt is. A nagy forgalmú Vásári-útcza s a Temető-

A KECSKEMÉTI LAPOK TÁRCZÁJA.

Dramaturgiai tanulmányok.

XIX.

Régi és új színművészet.

Ha körülnézünk vidéki színpadokon, — mert egy szini kritikusnak az összehasonlítás művészetét is értenie kell, — azt látjuk, hogy stíl és művészet dolgában csak úgy élnek egy napról a másikra. Itt egy tragédiai falat, ott egy drámai porció és aztán válogatás nélkül minden, a mi kasszát tölt és nem nagyon erkölestelen. Az első szerelmes ugyanazzal a tenorábrázattal flótáz áriákat Romeóban, mint a vigjátékokban és a drámai szende zsebkendővel kezében szekundál csak mint Julie, vagy mint Gauthier Margit. Ott van még a jellemszínész vagy intrikus: a vigjátékokban arczát fintorítja és nevetik, a drámában baritont szaval és félnek tőle. Egy-egyes stílről szó sincs!

Azt, hogy Franciaországban és a német színpadon, de már Budapesten is más világ járja, persze egy színház sem tudja a vidéken. Gondoljunk csak a hős szerelmesekre és hősnőkre. Más más historiai kosztümök, de mindig ugyanaz a Vidéki úr. Hanem legalább a

tragédiáiról szelleme lebeg a vizek fölött. A társadalmi színű természetesen még gyászosabb, mindig ugyanaz a fekete frakk és keményített fehér ing, melybe Vidéki úr bujt, hanem látjuk minden este, csak a ruhája más.

Ibsen és az újabbak azt kívánják a színésztől, hogy egyéniséget vigyen a színpadra. A ki Ibsen egy művét olvassa, gondolatban innen-onnan szedi össze a szereplőket. E debreczeni színésznek Ekdal fotografushoz megvolnának csinos együgyű szeméi, az a szegedi színész ép úgy mozog mint Regina stb. A régi színművészet a tragédiában és komédiában a költő típus-vázlatait tehetséges színészek egyéniségével töltötte be, az új feladatok teljes tárgyilagos és nagy változási képességet követelnek a színésztől. Egy példával fogjuk azt megmagyarázni. Tegyük fel, hogy egy hönnyelmű, de magába tért apa a fia helyett párbajoz és bucsuzik családjától. A régi színművészet kétértelmű szavakkal nagy utat emleget, könnyeket töröl szemében, megható tréfákkal csinálja végrendeletét és egyáltalán úgy viselkedik, hogy minden értelmes fiú elértené az apa szándékát. A közönség tudja is, csak a színpadon levők nem vesznek észre semmit. Az új színművészet két módot engedne a szereplőnek, vagy tévedésbe ejti fiát és akkor semmi célzást sem tehet,

vagy pedig lemaradni szeretne a párbajtól és akkor két értelmű viselkedésével otthonmarasztására hívná ki fiát.

Ne higyjük azonban, hogy a természetesség és valóság az új színművészetnek példátlan, hallatlan vívmánya. Mindig voltak színészek, kik az igazat és valót törekedtek elérni s a színpad, az élet hű képét adja, kezdettől fogva realiztikus volt. Csakhogy minden idő mást és mást ismer el valónak és természetesnek.

A színészet klasszikus korában (a Nemzeti Színház megnyitásakor) a művészet az örök szépet jót és igazat igyekezett ábrázolni, levetkőztetve minden véletlen, mindennapi és emberi vonásoktól, — mintegy példányképpül a nézőknek. Szép természetet kívántak a színésztől: mert a szépséget természetesnek tartották és a kenyér és tette nélkül természetet szépnek. A színész emelkedjék a többiek fölé, legyen kiváló erő, kiváló adományokkal és harmonikus előadással, hogy a közönség örvendjen, épüljön, erősödjék játékán. E tradíció soká fennmaradt, de ma már nyoma sincs. Talán az ifjú Lendvayval és Nagy Imrével halt ki.

Az epigonok a klasszikus ideálokat ledöntötték. Mindenki külön akart érvényesülni és más lenni, mint a megszökött alakok. Talzásokban, lázas működésben keresték az igaz-

nagy-útca állapota siralmas; igaz ugyan, hogy ezeket csak a megállapítandó szabályozási terv keresztülvitele alkalmával lehet egészen rendbehozni, de addig is megkellene tenni, a mi nagyobb áldozatok nélkül is keresztülvihető. A Temető-útca kocsitja rosszabb, mint nagyon sok törvényhatósági út, pedig itt máris nagy teherforgalom van a vasúti állomáshoz. Az utcának az izraelita templom felőli oldalán gyalogjárója a Lakatos-utcáig már a második éve nincs; a mi volt, az a szabályozás folytán az úttest közepére jutott, a hol minden vasárnap és hetivásárkor kocsimegállhelynek, sáros időben pedig jobb kövezet híján kocsitnak használtatik. Ennek rendbehozását kölcsön nélkül is eszközölni lehetett volna, mert az építkezési szabályok szerint a járdázás a háztulajdonosok kötelessége; csak szorítani kellett volna őket reá.

Nagy baj a lakosságra nézve a piac drágasága is. Az élelmiszerek ára innen-onnan eléri a fővárosi árakat, sőt egyes áruknál időnkint túl is haladja. Itt a nagy kiviteli forgalom az egyik ok s azt nem szabad — s reméljük nem is lehet — akadályozni. A kofák üzemeinek korlátozása sokat érne s más városokban az ilyesmire példát is találhatnánk. De van egy természetes mód is: a termelés fokozása. Ez a mód már jónak bizonyult a kertészeti termékeknél, a hol az árak pár év óta már csökkentek, de azért azok előállítására még mindig jövedelmező foglalkozás maradt. Nem lehetne ezt a helyes módszert a baromfi-tenyésztésnél s különösen a tojás-termelésnél is megpróbálni? Itt a gazdasági egyesületnek talán valamit, ha még él.

Gondolnunk kell továbbá a város jövedelmeinek fokozására is.

Ennek egyik tényezője lenne a halastó, a mely egyúttal a város élelmezési viszonyainak javulásához is hozzájárulhatna némileg.

Hallottunk valamit arról, hogy egy-két évvel ezelőtt a szikrai kistrében állami közegek felméréseket készítettek egy halastó létesítése céljából s talán költségvetést is készítettek; azóta azonban erről az ügyről semmit sem hallunk. Tájékozatlan az egész közönség a felől, hogy ezen nagy érdeklődéssel fogadott terv kivitelét pénzügyi, vagy más természetű okok akadályozzák-e? Annál jobban szeretnénk ezzel az ügygyel tisztába jönni, mert — a mint halljuk — Czegléd kigödrölt területein, ártézi vize segítségével létesített halastavat, mely igen csinos jövedelmet ígér. Szeretnők tudni, hogy nálunk milyen akadályai vannak a haltenyésztésnek?

Ugyan csak Szikrában, — mely a mi kincsesbányáinknak látszik, kellene létesítenünk a városi gyümölcsös-kertet. Ha emlékezetünk nem csal, ezt a közgyűlés a szőlőtelep kibővítésének megszavazása alkalmával ki is mondta, de még ez irányban semmiféle előmunkálatról sem hallottunk. Pedig ez is szép jövedelmet hozhatna idővel, mert beállítási és fentartási költsége kisebb, mint a szőlőé s az értékesítés sem lenne nehéz, mert baracknak és téli-almának fáján való megvétele úgy is szokásban van. De nagy hatása lenne kereskedelmünkre is, mert képesebbé tenné egy fajú gyümölcsnek nagyobb mennyiségben és egyforma minőségben való szállítására, szőlősgazdáinknak pedig példát nyújthatna a

külön gyümölcsös kert okszerű berendezésére és kezelésére.

Van tehát most is elég teendő s fel kell használni a pihenés idejét is a munka előkészítésére. Találhatnánk még több tennivalót is, de talán egyelőre ennyi is elég.

Politikai szemle.

Szóll Kálmán miniszterelnöknek a kvóta-ügyben való felszólalása, melyet az egész ország nagy érdeklődéssel várt, megtörtént. A beszéd nemcsak azért, mert Szóll Kálmán tartotta, hanem azért is, a mik benne vannak, méltán megérdemelte az érdeklődést és megérdemelné hogy országgszerte mindenki elolvassa. A ki ebben a keserves ügyben nem frázisokra esküszik, hanem az igazságot keresi és a ki hazafias aggodalmait megakarja nyugtatni. E beszédétől sok minden világos lesz előttünk, a mi eddig homályban volt.

Az ellenzék hevesen támadta a kvótabizottságot és Szóll Kálmánt úgy is, mint a bizottság előbbeni elnökét, úgy is, mint miniszterelnököt, hogy miért hagyta el a tárgyalások utóbbi idejében a magyar kvótabizottság az osztrákok kvótaemelő követeléseivel szemben, korábbi mereven elutasító álláspontját és minek lépett egyezkedés terére? Szóll Kálmán most kifejtette, hogy mindaddig, míg az osztrákok olyan alapon akartak tárgyalni, melyet a magyar bizottság és vele az egész ország igazságtalannak tartott, milyen alaplakosság vagy az összebevétel aránya, addig a magyar-kvótabizottságnak kötelessége volt a merev elutasítás; mihelyst azonban az osztrák kvóta-bizottság ráállott arra az alapra, melyet a magyar bizottság elfoglalt s a melyen 1867. óta mindig történtek a számítások, sőt a mi megbízhatóbb alap hiányában az egyetlen úgy, hogy a kvótatárgyalások elején még az ellenzék sem tett ellene kifogást, t. i. a két államban egyaránt előforduló adók: akkor a magyar bizottságnak kö-

ságot. Az utolsó virtusok korszaka következett. Lengő fürtök, vérben forgó szemek, a széles mellkasból egy kikiáltó hangja, rendetlen életmód, de a nők bálványja és nyomában lelkes diákok csapata — a typus nemzetközi, hanem mindenütt a vidéken szorult. Ezek voltak a színészet utólagos kamaszévei. Vidéken még élnek öreg képviselői.

Egyszerre nagy kiábrándulás fogta el az embereket, a nyárspolgárság szürkesége lett divat. Tanulni — tanulni volt a jelszó. A kitartó szorgalom kiszorította a ganicket. A nagy akarásból nem lett semmi, most a megbízhatóbb tudásra vetették magukat, bárha az nehezen megszerezhető és nem mutatós. Kipróbálták az erőket, megkísérték igazi tudásuk fokát hogy aztán ovatos, de folytonos ápolással növeljék, fokozzák, gazdagítsák. A technika mesterei igyekeztek lenni, ha szűk körben is. Valami józanság volt ebben, de egyúttal becsületesség és derékség. Ez a Paulay Ede korszaka. Tulajdonkép pihenő a megelőző kicsapongások után, de egyszermind előkészítője új merészségeknek, küzdelemnek.

Mert az emberek izlése ismét megváltozott és a külsőségek felé fordult. A közvetlen valóság, a közeli kézzelfoghatóság szenvedélye jelentkezett. Kiki környezetét akarta felfogni és visszaadni, egyszerűen hiány és

toldás nélkül, a hogy első tekintetre minden nap látni lehet. Persze a színész is fotografálni akart.

Ez az új színészet jellemzője, a hogy *legelőször Franciaországban jelentkezett Augier, ifj. Dumas és Sardou* színműveiben. E „realisztikus“ színészek fotografálnak. Összeszedik a költő által adott vonásokat, egymás mellé állítják és értelmes összefüggésbe hozzák, míg meggyőző kép nem lesz belőle, melyben egy vonás a másról függ, egy a másból következik és egy mást előidézi. Ezt az alakot aztán fölveszik, ezzel jönnek és ebben maradnak. A költészet fejlődése csak fényváltozás nekik, mely majd ezt, majd azt a meglévő vonást világítja meg jobban. Mindig ugyanaz a változatlan, kész alak, mely az első szónál már előttünk áll és a későbbi események alatt sem módosul. Ez a Zola pszichológjának eljárása, vagy ha úgy tetszik, Courbet jellemzés módja színpadra átvive.

A tehetetlen realizmus találékonysága nem pihent soká. Nem volt már elég az első benyomás, kevés volt egy mozzanatot megragadni és visszaadni. Bármily élesek és hitek voltak is e pillanatfölvételek még sem képviselték a teljes igazságot, mert mögötte maradtak a folyton változó jelenségeknek. Új viszonyt állapítottak meg a környezethez: nem nézték többé a dolgokat készeknek, előre

megállapított tulajdonságokkal, melyek csak nem mutatkoznak egyszerre; hanem meglátták egész alakulásukat, most erősödve, majd elnyomva, egyszer előre hajva, másszor félre tolvá, ott elszegényedve a változó sors alatt, még pedig napról-napra más, sohasem ugyanegy alakban. És ép ez ellentmondások, e váratlan fordulatok melyeket idegenerők a kezdet ellenére előidéznek, az összefüggésből való szakítás, az összeférhetetlen dolgok összeszorulása — ez lön most a művészetek tárgya. A festők elemeikre osztották a színeket és ösmeretlen új összeállításokkal léptek fel; a költők a titokzatosat, felfoghatatlant keresték és rá mutattak a sok apró esetlegre, melyből a jellem kialakul; a zenészek feloldották a melodiát és annak felbomlásában találták fel az új harmoniát. Hogy maradhatott volna hátra a színművészet?

A kezdő realizmus merev típusaira ráunt már. Az új dráma új feladatokat rótt a színészre: a fejlődést, a mozgást és változást ábrázolni, a jelentéktelenből és észrevétlenből a nagyot és elhatározást kifejteni, a váratlan meglepetéseket mint szükséges és elkerülhetlen dolgokat előkészíteni, hogy csodálkozást se keltsenek. Emberi valóságot, de nem egyetlen egy mozzanatában, vagy visszatekintőleg megszerkesztve, ha nem épen lassú kialakulását a viszonyokból és állapotokból, az egész pro-

nem hagyta el eredeti álláspontját, sőt ahhoz annyira ragaszkodott, hogy utoljára az osztrákok is ezt fogadták el számítási alapul.

Kimutatta azután Széll Kálmán, hogy a közösen elfogadott alapul 33-84 százalék jön ki Magyarországra és hogy ezzel a magyar kvóta-bizottság a saját számításai alapján már 1897-ben tisztában volt, sőt ő, Széll Kálmán, 1896-ban nyíltan megmondta választóinak, hogy a 33-5 körül járó kvóta elkerülhetetlen. Kimutatta még azt, mennyit emelkedett Ausztria adóterhe 1867. óta, mennyit Magyarországé, továbbá hogy 1867-ben Magyarország notto bevételeinek 28, most pedig csak 26 százaléka megy kvótára.

Midőn ekkép adatokkal mutatta ki az ellenzék azon vádjának alaptalanságát, miutha a kvóta-bizottság és a kormány könnyelműen milliókat ajándékozott volna Ausztria javára, egész önérzettel így szólt: „Ne kívánják, hogy még jobban bebizonyítsam, hogy azt a kvóta-emelést, melyet a szőnyegen levő törvényjavaslat ajánl, nyugodt lélekkel fogadhatja el a törvényhozás, mert minden további bizonyítékot, a mit még fölhozhatnék, fegyverül használhatnának föl az ország ellen.” Azután pedig „előttem nincs más érdek, csak az ország érdeke. Nekem nem parancsol senki, csak a saját lelkiismeretem. Ugyanazt mondom a korona tanácsában, a mit mondok az országtanácsában.”

Megmagyarázta még Széll Kálmán a *pragmatica* sankciónak helyes értelmét és hogy a 67-es elv fölforgatására ő mért nem fog segédkezet nyújtani? Az óriási kormány-párt lelkesedéssel helyeselte Széll fejtegetéseit. E beszéddel a kvóta ügy teljesen tisztázva van, a vita sorsa is el van döntve. A A szélsőbaloldal, melynek mind a két árnyalata elhatározta, hogy a legnagyobb kitarással folytatja a vitát*, még elhúzhatja frázisokkal valameddig a dolgot, de a nemzet nagy közvéleménye immár megnyugszik s epedve várja, hogy a béke és nyugalom munkás korszaka minél előbb bekövetkezzék.

Spectator.

ezesszust minden ingadozást, győzelmet és bukást — ezt kell ábrázolnia.

Ez a színészet feladata ma és holnap. Mindenütt arra mutatnak a jelek, hogy a kor izlése megkivánta ezt. Az első, ki azt megérezte, nem is színész volt! csak négy művészt tudok Európában, ki az új művészetet gyakorolja: Sarah Bernhardt, Duse Eleonórát, Jászay Marit és Zaccani Ermetet. A Nemzeti Színház is próbálja már.

Nem nagy bók a színészek tudására, hogy az új művészet tulajdonképp *egy műkedvelőtől indult ki*, Antoine-tól, a ki a théâtre libret alapítá Párisban. A színművészet Párisból kapta különben mindig a legnevezetesebb impulsusokat. Onnan jött a zárt dekorációk vívmánya, onnan a nagy szerepekkel irt darabok sorozata, a mi mindig valamely színház tagjaira volt szabva. Ezeknek is letűnt már a napjuk.

Antoine gázgyári tisztviselő volt, nagy kedvelője a Párisban divatos műkedvelői előadásoknak és barátja sok fiatal drámaírónak a ki nem tudott a nagy színházakhoz bejutni, mert nem irt megfelelő szerepeket a csillagok számára. Összeállt tehát egy esomó műkedvelővel, azokkal betanulta barátai darabjait s a Place Pigalle egy termében megkezdte részvényekre alapított előadásait. Először nevelték, de aztán egyre nagyobb hódítóso-

A karácsonyi bazár.

Régóta nem volt városunknak olyan jelentős eseménye, mint a milyen a Karácsonyi bazár megnyitása lesz, a mi folyó hó 17-én d. e. 9 órakor történik. A Polgári Dalkör elnöke dr. Horváth Ádám orsz. képviselő tart beszédet s felkéri a bazár védőjét Kada Elek polgármestert a bazár megnyitására. Ezt a polgármester beszéd kíséretében teszi meg. A Polgári Dalkör a szöveget elénekelve, a jelenlevők a bazár megtekintésére indulnak.

Minden irányból hathatós támogatásban részesült a karácsonyi bazár. A legnagyobb támogató a városi előljárárság volt. Kada Elek egész lelkesedéssel állt a jó ügy élére, a tanács pedig — az ő javaslatára — készséggel engedte át teljesen jó karban helyezve, fűtéssel ellátva a polgári leányiskola volt helyiségeit s ezenkívül a költségek fedezésére 150 frtot szavazott meg. Hálás lehet e határozatot minden iparos a polgármester úrnak és a városi tanácsnak.

A helybeli pénzügyintézetek is segítségére siettek a bazárnak s ennek költségeire a Takarékpénztár Egyesület és a Népbank egyenként 10 frtot, a Központi Takarékpénztár és a Leszámitoló Bank 5—5 frtot szavazott meg.

Az Országos Iparegyesület rendkívül meleg hangú levélben üdvözölte a karácsonyi bazárt s tudatta, hogy a bazár költségei fődözésére 300 frt segélyt kért a kereskedelmi minisztertől s biztos reményét fejezi ki, hogy kérése teljesülni fog.

Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter a képviselőház folyosóján találkozott a bazár elnökével Horváth Ádám orsz. képviselővel, addig is, míg hivatalos úton tenné, örömet fejezte ki a vállalkozás fölött s üdvözlét küldte a rendezőknek és a résztvevőknek.

A bazár elnökének közbenjárására a pénzügyminiszter tárgysorsjátékot engedélyezett a költségek fődözésére s a lottóigazgatóság a sorsjátékot fölmentette a lottódíj és a nyereményadó alól. Hisszük, hogy közönségünk tömegesen fogja vásárolni ezen sorjegyeket, a melyeknek ára csak tíz krajczár. A főnyeremény egy 100 korona értékű tárgy. Ezen kívül van 1 drb 50 korona, 1 drb 25 korona, 5 drb 10 korona, 10 drb 5 korona, 50 drb 1 korona és 332 drb különböző értékű, összesen 400 nyereménytárgy.

kat tett az intézmény, mely csupa előadatlannal darabbal próbálkozott és ma már tarka műsorából nagyon sok ment át a nagy színpadokra. Mert játszottak ott verses és prózai drámát, tragédiát és vígjátékot vegyest s Antoine alig győzi bemutatni a benyújtott darabok javát. Sőt mellette a „L'oeuvre” ez. hasonló trüszaság is felszaporodott repertoire-ra tekinthet vissza Antoine főleg az u. n. pszichológiai drámát művelte, melyhez kis színpad és nem az eddigi chablonban fölnevelkedett színészek kelletek és félév múlva már uttörőnek ünnepezték művészi vállalkozását. És mi volt az újítás alapja? Egy és két felvonásos darabok, a naturalizmus termékei, melyek természetes és a lelki állapotokat tükrözőtető játékmódot követeltek. Antoine dramaturgiai genie s újításai minden nagy művésznek új perspektivákat tártak fel. *G. Salvini*, a kit mi is láttunk, még csak tapogatózik.

Ha *Zaccani* színpadra lép, nem mutatja fel azonnal az egész jellem személyleírását. Nem festi egyben a multat és jövőt hőse arczára. Tudja a nagy titkot, mely az egész modern pszichológiát magában foglalja: az Én sokféleségét, mely minden helyzetben, hangulatban más és más, sőt hasonló hangulatban sem ugyanaz. Még mások a jellem utólagos resumé-jét játszik el nekünk, ő ép a jellem prozesszusát mutatja be, lassú következmé-

A húzás f. hó 24-én lesz a bazár helyiségében. A nyeremények 14 nap alatt vehetők át az Ipartestület helyiségében az eredeti sorjegy átadása mellett. A föl nem vett nyereményeket az „Iparfejlesztési alap” javára értékesítik. A sorsolás eredményét a helyi lapok fogják közölni.

A kilátásba helyezett anyagi támogatás folytán remény van arra, hogy tiszta jövedelem is lesz, kivált ha — a mint nem kételkedünk — a közönség megveszi a sorjegyeket. A fölősből „Iparfejlesztési alapot” létesít a bizottság, hogy folytathassa munkáját a helyi ipar fölségelésére, a hazai ipar pártolására és az idegen árúk kiszorítására.

Színház.

(*Egy kis vigasztalás.*) A színészegyesület hivatalos lapja, a „Színészek Lapja” legfrissebb számában olvassuk e panaszt, melyből kitűnik, hogy üresek ám a színházak szerte az országban. A nyomasztó gazdasági viszonyokban van a főhiba; ne üzzük tehát tovább a humbugot a színház nagy áldozatkészségével s a közönség bántó közönyével. Bizony, nemesak a színháznak kell mostanában erői felhasználásával szerencsét próbálni.

Ime az egyesület irodaigazgatója ezeket mondta a tanácsnak: „Vidéki színészetünk jelen helyzetéről, sajnálattal jelentem, hogy a beérkezett információk szomorú képet mutatnak. Szabadkán és Besztercebányán a színiügyi bizottságok plakátok útján hívták fel a közönséget a színészet támogatására. Aradon, Temesvárt, Kecskeméten, Székesfehérvárott a közönség alig érdeklődik a színészet iránt. Jóhírű színpártoló városokban, ha a bérlet sikerült, pang a napi jegyeladás. A kisebb igazgatók pedig a legteljesebb részvétlenséggel küzdenek.”

Ezzel térjünk át rendes heti krónikánkra.

Ez a hét fényes látványosságok hete. A Népszínház millenniumi kiállításos darabja, Verő György „Ezer év”-e, 12 ike óta az összes budapesti fölszereléssel színpadunkon áll és estéről-estére nagy és hazafias lelkesültségű közönség gyönyörködik a szép képekben.

nyei és váratlan esélyei egész teljességében. Ő a színművészet Ribotja.

Szirmai Imre, a Népszínház művésze produkál egyszer hasonlót, nem tudom tudatosan-e, vagy öntudatlanul. A „Sodoma pusztulás”-ában olyan Janikow Willyt láttam tőle évekkkel ezelőtt, mely bátran oda állítható a híres berlini Reicherré mellé. A hogy azt a teljesen modern, ideges, érzékeny, ingadozó és minden benyomással szemben védtelen festőt négyféle alakban mutatta be; ahogy különbséget tett a nagyvilág Willye, az Adával flirtelő Willy a szülői ház Willyje, s a Riamantól új működésre ébresztett Willy közt; ahogy láthatatlan kapcsolatot állított helyre közöttük és mégis mindig ugyanaz maradt; ahogy a környezettől rá kényszerített alakból végül kihüvelykezte az eredeti és romlatlan hajlamokat — ez már az új művészet ébredése volt. Nem szégyenlem megvallani, hogy mi akkori, első és másodrangú kritikusok nem voltunk azonnal tisztában vele. De annyit mondhatok, hogy az olvasásnál nyomasztó, bosszantó és kintó berlini tuberkolozis-dráma, általa az újabb német irodalom leghatásosabb és legmélyebb drámájának tünt fel előttünk.

(lb.)

Az igazgató áldozatkészsége és a szereplők buzgalma meg is érdemli az állandó pártolást. Rakodezayék óta, kik az „Ember tragédiájá”-t ritka fényvel állíták ki, hasonló pompával nem vonult be magyar színmű színpadunkra. A millenium esztendejében mindnyájan megnéztük a darabot a Népszínházban, de megnézhetjük nálunk is, mert itt igen ügyesen alkalmazták színre. Lehetett volna talán a gyönyörű diszletekhez *Szász Károly és fia* poetikusabb darabját adni, a mi kettős újság ingerével hat vala, de Verő György érdekes színművét is szívesen nézzük meg újra.

A 12 kép közül „a honfoglalás” (Munkácsy remekét másoló csoportozat), „István hittérítése”, „Mátyás király Gömörben”, a ragyogó csoportú „Rákóczy-tábor”, a 49-es csatajelenés és a befejező allegória valóságos elragadtatást keltettek. Vége-hossza nem volt a tapsnak, újrázásnak: újra, meg újra látni kívánták a remek színpadi képet, melyhez fogható csak egy fővárosi színház nyújthat közönségének. A fényes costümök, szerelvények szintén a Népszínházi s ilyen gyönyörű, korhű mise-en-scène nem volt még színpadunkon. A lelkes hangulatot legjobban jellemzi az, hogy a mikor a 10. és 11-ik kép közt a zenekar közkívánatra megismételte a Hymnust, aranytollú főjegyzőnk példájára az egész közönség felállt helyéről. S a darab végén ismétlődött ez, sőt a színekkel együtt énekelte a közönség.

Az első előadásokban *P. né Lukács Juliska* asszony is részt vett, a pogány magyar leány, Czinka Panna, a 49-es honleány és a mai kisasszony szerepében és az elmosódó alakok életet nyertek általa; nem csupán a diszletváltozáshoz szükséges időt beszélt ki, hanem egy-egy negyedórára valódi drámát varázsolt a színpadra. A későbbi előadásokban *Kürti Sarolta* és *Micseyné* osztottak e szerepekben. A darabon végig húzódo cselekvény vívóit, az egymást konokul üldöző Deért és Borzót, *Magas Béla* és *Kardos* személyesítették buzgalommal. *Rajz* királyokat ábrázolt méltósággal, *Aitner Ilka* lelkes anyákat, *Juhász Ilka* és *Koppán Margit* dalos leányokat adnak; *Kemény* néhány szép dalt énekel, *Gömöri, Szabados* és *Szentes* komikus alakokat; *M. Nagy Mari, Várfalvi Anna, Tóth Lajos, Somlár* nagyobbacska epizód szerepeket játszanak. Egy-két szerepe különben minden tagnak jut, a két ballerina két izben is tánczol (a tüzes kurucz toborzót, melyet kísérettel jártak, a zajos tapsokra meg kellett ismételnök). Szóval szerepel mindenki, a fődirigens *Mezei Kálmán*, a diszleteket a Népszínház diszmestere jártatja föl s alá, *Huber Miksa* karmester az ósdi zamatú zenekisértrtet vezényli, — a hatás tehát teljes. Úgy látszik nem volt rossz gondolat e hazafias látványosság lehozatala. (Talán megpróbálhatnák ugyanigy az „Ördög pirulái”-t, a „Hököm Mátyás”-t, a „Sztrogoff Mihály”-t, vagy a „Grant kapitány gyermekei”-t lehozatni. Inkább ezeket, mint a „Doktor Szeleburdi”-félleket.)

Az „Ezer év” előtt láttuk még: 9-én „Rip van Winkle”-t, de hófúvásos idő, kevésbé disponált szereplők és félház volt reá; 11-én sokan nézték a „Görög rabszolga” ötödik előadást, 10-én pedig a rendes vasárnapi ház az „Arany kakas” ötödik ismétlését. Csak most már az „Ezer év” töltené meg esténként a nézőteret.

Nem lévén sok referálni való, megint gyötörni kezdett az a tudat, hogy újabban senkit sem sikerült fölfedeznem a társulat tagjai közül. Ez különösen azóta bántott, hogy egy szeretetreméltó kedves kollegám (igaz, hogy később lépett a sorompóba!) egy referációjában négy tehetséget is fölkatatott egyszerre. No, de ilyet!

Fölfedezni! fölfedezni! az a szó nem hagyott nyugodni. Hisz én már úgy feldicsértem mindenkit, hogy legfőleg csak a visszazívással licitálhatnék kollegámra. Pl. ha kijelentém, hogy Jelva k. a. naiva-önjelölt nem való más, csak szobaleány szerepére, hogy Mimosza még az érthető beszéd elemeivel küzdök, hogy a szereposztásnál a protekció és nem a képesség dönt, hogy a „Párisi rongyszéd”, „Doktor Szeleburdi” stb. nem nekünk való darabok, — úgy-e kinevetnek? Tehát keressük másutt.

Megvan! Fölfedeztem azt, a kit az előadások kárára mellőznek, kinek neve ritkán kerül a színpadra: fölfedezésem *Kende Paulát*. Nem mint művésznőt, bár e par excellence színésznőt csakugyan föl kellene fedezni azok számára, a kik nem akarják észre venni. Nem, ezúttal sikerült lefőznom fenti kollegámat, de azt a másik kollegámat is, a ki annyi szépet és igazat irt Kende Paula játékaról egy harmadik lapban.

Mert fölfedeztem Kende Paulát, — az írónőt. (Képelem elsápadnak erre a „Színházi Lapok” házi poétái.) Elegáns kis kötet került a minap kezembe „Szikrák” (Budapest, 1899. Kertész József sajtója) igénytelen czim-mel. Női kézimunka, gondolom magamban és lapozni kezdek benne. (Ajánlása: Ezt a kis könyvet szülőimnek ajánlom. A legjobb szülőknek, széles e világon!) És a hogy olvasom, nem tudom letenni addig, míg végére nem érek. Egy dunai hajóutazás leírása, szerelmi és házassági történetek, aforizmák a házasság élet problémáiról, végül egy pesszimistikus levél egy színpadra készülő leányhoz: ez a könyv tartalma. Hat-hét darab mindössze, de az írónő alakja teljesen kidomborodik bennük.

A tartalmukat miért mondanók el? Nem kritikát írunk, hanem csak jelezni kívántuk, hogy fölfedeztünk valakiben olyan tulajdonokat, a melyek rokonszenves egyéniségét még kedvesebbé teszik.

Ugyanaz a distingvált nő szól hozzánk e könyvben, mint művész, szereplésében. Láttott és megfigyelt sokat, magának is vannak gondolatai, úgy hogy megérti a valóni készülő házastársak békülését, az első szerelme emlékein merengeni tudó menyasszony gondolatvilágát, a férjét erős akarattal kiküzdő leány eljárását s a becsületes színésznő tövises pályáját elfogulatlan szemmel bírálja. Modern témák-e? Azok is, nem is. Mert ez az könyv nem az irás fékezhetetlen vágyából keletkezett, hanem mert az írónőnek igazán volt mondanivalója.

Nem lévén módomban Kende Pauláról, a színésznőről e héten őszinte elismerésemet nyilvánítani, e sorokban kívántam bizonyítani, hogy mégis érdemes fölfedező útra indulni!

(lb.)

IRODALOM.

¶ *Ruzicska Armin*, világirodalmi anti-quariuma könyv és zenemű kereskedésének nagy gondnal összeállított 25-ik számú időszaki könyvjegyzéke megjelent (melyet kívánatra mindenkinek ingyen és bérmentve megküld) mely különösen karácsonyi és újévi

ajándéokra alkalmas könyveket, ifjusági iratokokat és szépirodalmi műveket tartalmaz kimerítő részletességgel. *Ruzicska Armin* (Budapest IV ker. Múzeum körút 3. szám.) könyvkereskedése e nemből a leggazdagabb a hol mindenféle művek új példányokban és mélyen leszállított áron kaphatók.

¶ *Vértessi Arnold*. Kadecsa Ákos. A magyar elbeszélő irodalomnak régi érdemes munkása Vértessi. Nagy érdemei közül való az, hogy míg elbeszélőink legtöbbje idegenbe megy tárgyért, formáért, ő egész hosszú munkásságával a magyar társas életet igyekezett népszerűsíteni. Igen, népszerűsíteni, mert Vértessi elbeszélő munkáiból fajunk nemes vonásait tanuljuk ismerni, szeretni, még hibáiban is. Lelkes tolla most is a pusztuló gentryhez vezet, melynek egyik karakterisztikus alakját ismerjük meg regénye hőisében, Kadecsa Ákosban. A büszke főúr egyetlen fia megszereti a falusi doktor szépséges leányát, de szenvedélye végzetessé lesz családjára is, magára is. Ennek a szenvedélynek rendkívül érdekes lélektani képe vonul el előttünk, tarkázva a vidéki úri osztály egynehány kitűnően rajzolt alakjával. Külön kell megdicsérnünk Vértessi kedves elbeszélő prózáját. Neogrady Antal igen csinos rajzokat készített a Franklin Társulat nyomdájából kikerült díszes kiállítású könyvhöz. Ára 1 frt és kapható minden könyvkereskedésben.

¶ *Büntető hatáskör és illetékesség*. A legújabb törvények nyomán írta K. Nagy Sándor, pestvidéki kir. törvényszéki bíró. Budapest, 1899. Franklin-Társulat. Ára 50 kr. Ez a könyv most, a bűnvádi perrendtartás életbeléptetése alkalmával nemcsak nagyban megkönnyíti mindazoknak teendőit, a kik büntető ügyekkel foglalkoznak, hanem nélkülözhetetlen a büntető bíróság, ügyészségek és közigazgatási hatóságok tagjaira, mert egybegyűjtve összefoglalja és világosan feltűnteti a büntető hatáskört és illetékességet. Nevezetesen: előrebocsátván a bűnvádi perrendtartásról szóló 1897: XXXIV. t.-cikknek a büntető hatáskörré vonatkozó szövegét, külön fejezetekben felsorolja: az esküdt bíróságok, kir. törvényszékek, kir. járásbírók és közigazgatási hatóságoknak büntető hatáskörét, közölvén és magyarázó jegyzetekkel látván el mindenütt a büntető vagy kihágási büntető törvénykönyv teljes szövegét. A hatáskör és illetékesség hivatalból levén vizsgálendő, e könyvből mindenki azonnal meglátja, hogy a feljelentett vagy feljelentendő büncselekmény kinek a hatásköréhez tartozik. Ezért nemcsak bírák, ügyészek, közigazgatási tisztviselők, hanem ügyvédek, valamint a csendőrök és rendőrök is nagy hasznát vehetik e könyvnek.

¶ *Új kötetek az Olcsó Könyvtárban*. Legrégibb gyűjteményes vállalatunk, mely oly tapintatosan válogatja meg hazai és külföldi irodalomból azt, mire a nagyközönségnek és az iskoláknak szüksége van: ismét új kötetekkel gazdagodott. Kisfaludy Károly két pompás vigjátéka, Mátyás deák és Hűség próbája nyitja meg az új sorozatot. (1147 sz.) Az elsőt az új középiskolai tanterv kötelező olvasmányul rendeli, de menyívvel jobban illenek műkedvelő színpadokra is e történetünk kiváló alakjait annyira jellemző két apróság, mint sok modern léhaság! Imre Sándor terjedelmes tanulmánya A népköltészetéről és népdalról (1148—52. sz.) a jeles esztetikusként kiváló gondnal készült munkája, mely a hazai és idegen népek népi költészetének főmotívumait kutatja. Leskovár Jánkó Roskadozó kastélyok czimú szép beszélyt a szláv irodalom szorgalmas magyartója, Margalics Ede ültette át (1153—56. sz.) A következő kettős füzet (1157—58. sz.) Márki Sándor mélyreható essayje: A középkor főbb krónikásai. Kritikailag ismerteti ebben a magyarok honfoglalása koráig ismert krónikásokat, a kik hiteles és megbízható adatokat jegyeztek föl őseinkről és pedig: Jordanes, Procopius, Toursi Gergely, Fredégár Paulus Diaconus, Einhard, Rimbart szent Anskarja krónikáit és végül egy összefoglaló fejezetben mindazon középkori krónikásokat, a kik a magyar történetírás kútforr. Értékes gyűjtemény Jánosi Gusztáv Angol, franciaia

és olasz költőkből (1159—60, sz.) válogatott gyűjteménye Húgó Viktor, Coppée, Moore, Longfellow, Stecchetti, Byron, Ariosto stb, szebb verseinek. Nagy érdeklődésre tarthat végül számot Riedl Frigyes könyve: Magyarország Rómában. (1161—62. sz.) A stilisztikailag is gonddal megírt tanulmány az örök városban minden idők óta megfordult magyar írókról és tudósokról szól. Az Olesó Könyvtár egyes számai 10 krajczáron minden hazai könyvkereskedésben kaphatók.

KÜLÖNFÉLEK.

1899. december 16.

— **A szabadelvű kör választmánya** a kör újra alakulása céljából f. hó 17-én vasárnap délután 3 órakor az egyesület helyiségében ülést tart, melyre a választmány t. tagjai ez uton is tisztelettel meghívotnak.

— **Közgyűlés.** A város törvényhatósági bizottsága december havi rendes közgyűlést f. hó 28-án tartja meg, a melynek egyik legfontosabb tárgya a közigazgatási bizottság megalakítása lesz. A közigazgatási bizottság másnap december 29-én tartja ülést.

— **Bizottsági tagok választása.** A folyó hó 10-én tartott törvényhatósági bizottsági tagok választása alkalmával a II. kerületben dr. Kovács Pál és Goitein Miksa és a IV. kerületben pedig Gyuris Sándor, törvényhatósági bizottsági tagokká választottak.

— **Ferenczy Ida köszönete.** Közöltük annakidején, hogy az Erzsébet királyné emlékére építendő „Örök imádás” templom létesítésének helyi bizottsága Ferenczy Ida csilagkeresztes hölgyet védnökévé választotta s a védnökség elfogadása iránt a nevezett úrhölgyet megkereste. A válasz e hó 3-án táviratilag érkezett meg és a következőleg szól: „Eddig akadályozva lévén, csak ma köszönöm meg az „Örökimádás templom” létesítése vidéki bizottságának megtisztelő és kitüntető bizalmát s ha valóban szerény nevem a nemes, mondhatom szent célnak hasznára van, úgy örömmel elfogadom a bizottság védnökségét és kérem az elnökséget, hogy a tisztelt választókkal szives üdvözléssel mellettem legmelegebb köszönetemet tudassa. Ferenczy Ida s. k.” E távirat kapesán Ó méltósága a vidéki bizottsághoz az általa gyűjtött alaphoz leendő csatolás végett 100 frt adományt küldött.

— **A Torna- és Vivő-egyesületnek** f. hó 10-én az ev. ref. főgymnásiuma tornatermében rendezett ünnepsége fényesen sikerült. Teljes elismerésünket fejezzük ki a fiatal egyesület rendezőségének, de különösen Garzó Béla tanári-művezetőnek, a ki fáradságot és időt nem kimélve a vívásban oly szép eredményre vezette tanítványait. A közönség zajos tetszés zajjal és éljenzéssel honorálta úgy a mester praktikus szép mozdulatait és ügyességet, mint tanítványainak Réthey Ferencz, Fekete László és Kiss Kálmán joghallgatóknak a vívásban elért nagy haladását. Az ünnepség második pontját. Parragh Ottika úrhölgy és Oláh Gyula joghallgató által előadott dialog képezte. „Az asszony verve jó” című dialogban Parragh Ottika művészi rutinnal egy kedves, tüzről pattant czukros kis menyecskét ábrázolt, a ki úgy megjelenésének bája mint alakításának közvetlenségével hatott. partnere volt Oláh úr. Hasonló lelkesedést keltett Koller Ferencz a városi zeneiskola derék fiatal tanárának hegedű játéka is, a ki Hubay Jenő operája a „Kremonai hegedűs”-ből játszott egy részletet, majd Szent-Gály „Dal szöveg nélkül” című szerzeményét s végül hosszas fölkerésre a „Rspülj fecském”-et. Koller urat játéknak tisztasága és technikájának mély-sége igazi hegedű virtuózzá avatja; akiről alig lehet elragadtatás nélkül beszélni. Legméltóbb befejezés volt ezen emlékezetes ünnepélynek, Kapossy Józsa urhölgynek, szintársulatunk bájos primadonnájának éneke, a ki Maihllac a „Remete Csengetyűje” című dalművéből énekelt egy részletet az ő ked-

ves ezüst csengésű hangján, elbűvölve a hallgatóságot előadásának bája és árnyalásainak finomságával, mely szünni nem akaró tapsal kényszerítette a divát, hogy két szép fülbemászó kedves népdallal gazdagítsa a műsort.

— **A karácsony és a vasárnapi munkaszünet.** A kereskedelemügyi miniszter valamennyi törvényhatósághoz a következő rendeletet intézte: „Tekintettel arra, hogy a karácsony estéje ez évben vasárnapra, az újév pedig hétfőre esik és a nagyközönség az ezen ünnepek alkalmából szokásos bevásárlásait rendszerint az említett ünnepeket megelőző napon szokta teljesíteni: a belügyminisztérium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök és a földmívelési m. kir. miniszter úrral egyetértőleg kivételesen megengedem, hogy a folyó évi december 24-ére és 31-re eső vasárnapokon az ipari és kereskedelmi telepeken az ipari munka, illetőleg adás-vevés egész napon át végeztessék.”

— **Erzsébet királynő emlékére** Budapestben felállítandó szobor költségeire városunk területén 1489 frt 55 kr. gyűlt egybe, a mely a város által megszavazott 1000 frt összeg és a kamatokkal együtt 2500 frtra emelkedett.

— **A Városi Dalárda.** társadalmunk ez a népszerű, jóhírű egyesülete 1900-ik év január 5-én a Beretvás-féle vendéglő éttermében pártoló tagjai tiszteletére táncczal egybekötött dalestélyt rendez.

— **Miss Mary Halton** a legbájosabb angol subrett, a ki a Budapest közönségét szépsége, elevensége, játéka és énekének varázsának egészen elbűvölte, a jövő január hó második felében színházunkban fog vendégszerepelni, hogy a „Gésák”-ban mint Mimosa mutassa be magát. Mint halljuk a miss legméltóbb partnere Sziklay a magyar színház kitűnő komikusa a legkarakterisztikusabb „vunci” is emeli ez alkalommal az előadás érdekességét.

— **Elhalasztott Körvadászat.** Mint bennünket értesítenek, a vadásztársulatnak folyó hó 16. és 17-ére tervezett bugaczmónostori hajtóvadászata, a bizonytalan időjárás miatt későbbre halasztatott.

— **Eljegyzés.** Arany Gusztáv péczeli ref. lelkész, a kit, mint jeles szónokot s kedves modorú, nagy műveltségű embert, városunk egész közönsége meleg rokonszenvével tüntetett ki, eljegyezte Fejes Ilonkát, Fejes Dániel jász-kiséri ref. lelkész — egyházmegyei pénztárnok és neje Balló Jolán bájos és kedves leányát.

— **A Korcsolyázó Egylet** működési ideje is elkövetkezett A rendkívül kemény idő a Széktó felületét szép sima jéggel vonta be s azon most a korcsolyasport hívei vígan siklanak végig. Vidám játszói kedv ütött tanyát az eddig elhagyott tájon, a hol most az életrevaló fiatalság ad egymásnak találkat. Ugy halljuk, hogy a Korcsolyázó Egylet vezetősége intézkedett, hogy az omnibuszok a lehető legolcsóbban eszközöljék a közlekedést, a mi által a nézőközönség száma is mindenestre emelkedni fog.

— **A karácsonyi bazárnak** vasárnap december hó 17-én d. e. 9 órakor a polgári iskola volt helyiségében rendezendő megnyitási ünnepélyére s ezzel kapcsolatban a kiállítás megtekintése és esetleg a bevásárlások eszközzésére ez uton is felhívjuk t. olvasóink figyelmét.

— **Hymen.** Luria Lajos biztosító társulati hivatalnok a közelmúltban lapunk szorgalmas munkatársa f. hó 24-én köt házasságot Budapestben Steiner Adél kisasszonnyal.

— **A jogakadémia Olvasókörének** decz. 2-án tartott táncestélyén felülfizettek: Kada Elek 10 koronával; Laukó Károly 5 koronával, Koritsánszky János 4 koronával. Városos Béla, Szokolay Mihály, Nagy Lajos, Bárány Károly, dr. Möricz Károly, Sárközy Pál, Bóka Zsigmond 3—3 koronával, Kardos Antal, dr. Tegze Gyula, Györffy Balázs 2—2

koronával, Szegedy György, id. Zombory László, Kerekes Ferencz, id. Vágó László 1—1 koronával. Fogadják a kör meleg és hálás köszönetét.

— **Az országos tanítói árvaház** közvetlen felügyeletével és ügyeinek közvetítésével a vallás- és közoktatásügyi miniszter Pogány István kir. s. tanfelügyelőt, a főfelügyelettel pedig Tóth József pestmegyei kir. tanfelügyelőt bízta meg.

— **A tél nyomasztó hatása** alatt a nyomor s ezzel kapcsolatban a betörések száma mind jobban növekszik. Szomorú példa erre, hogy folyó hó 14—15-ike közötti éjjelen nem kevesebb mint 8 esetben követtek el a város belterületén betöréses lopást. A rendőrség puhatolódzásának sikerült kideríteni, hogy a betöréseket egy szervezett tolvajbanda követte el, kik közül többen már el is fogattak.

— **A Nőegylet felhívása.** Kada Elekné, szül. Ferentzy Angusztia úrnő, mint a kecskeméti Jótékony Nőegylet elnöke, lapunk útján is felkéri az egyesület t. tagjait és általában a kecskeméti nőket, hogy a Karácsonyi Bazárt látogatni és ott bevásárolni sziveskedjenek.

— **Kecskemét th. város helypénz-javadalmi dijszabályzata** a m. kir. belügyminiszter által kihirdettetett s a kihirdetési záradékkal ellátatván, 1900. év január 1-én életbe lép. A helypénz némi fölemelésén kívül újítást képez, hogy a helypénzszedők felismerhető jevényekkel láttatnak el s karjukon számmal ellátott karszalagot kötelesek viselni.

— **Iskolai hangverseny.** Az államilag segélyezett városi zeneiskola f. hó 17-én vasárnap d. u. 4 órakor a kegyesrendi főgymnázium tornacsarnokában tartja I. növendékhangversenyét, melyre ez uton is figyelmeztetjük lapunk t. olvasóit.

— **A kecskeméti ev. ref. jogakadémia** kebelében fennálló „Segély-egylet” eddigi tisztviselő kara beadván lemondását, az új tisztviselőkar megválasztására f. évi december hó 5-ére összehívott közgyűlés az alapszabályokban előirt tisztségeket a következő képen töltötte be: Elnök Tóth Béla III. é. jh., alelnök Kovács Lajos II. é. jh., főtitkár Hegedűs Ferencz I. é. jh., titkár Szabó Jenő II. é. jh., pénztárnok (ideiglenesen) Gaál Árpád II. é. jh., ellenőr Szlacsányi Béla II. é. jh., főkönyvtárnok Lovász Gyula III. é. jh., alkönyvtárnok Jeszenszky Lajos II. é. jh.; választmányi tagok: Dobó Lajos II. é. jh. Mányoky Ödön II. é. jh., Orbán János I. é. jh., Sz. Tóth László II. é. jh., Kaffka Ferencz II. é. jh., Virág Péter I. é. jh.

— **Színházi hetiműsor.** Vasárnap, december hó 17-én, bérletszünetben: 1000 év. — Hétfőn, december 18-án A) bérletcsoport 21-ik bérletszámában: 1000 év. — Keddén, december 19-én, B) bérletcsoport 20-ik bérletszámában: Morilla (operette-újdoncság). — Szerdán, december 20-án C) bérletcsoport 20-ik bérletszámában Hegyesi Mari a budapesti nemzeti színház jeles tragikája vendégjátékaul: A kaméliás hölgy. — Csütörtökön, december 21-én, A) bérletcsoport 22-ik bérletszámában: Hegyesi Mari úrnő felléptével: Egy szegény ifjú története. — Pénteken, december 22-én, B) bérletcsoport 22-ik bérletszámában: A fekete rigó. — Szombaton, december 23-án, C) bérletcsoport 22-ik bérletszámában: Morilla. — Vasárnap, december 24-én d. u. 4 órakor, gyermekelőadásul: A tündér eskü.

— **Öngyilkosság.** Batka Lakatos Menyhért róm. kath. vallású 79 éves monostori gulyás az öregséggel járó tehetetlenség s ebből kifolyólag a nyomortól való félelmében f. hó 13-án reggel az istálló gerendájára magát felakasztotta s mire végzetes tettét észrevették kiszenvedett.

— **Szintársulatunk** a jövő évre erősen szervezkedik; még csak egy két szakot kell betölteni s oly művészi színvonalon álló szintársulatunk lesz, mely művészi tudásával és intelligenciájával közönségünk fokozott igényeit is kielégítendő. Reméljük ezzel szemben, hogy közönségünk is a megfelelő pártfogásban részesíti a szintársulatot, melyet az

igazgató a színtyűbizottsággal egyetértőleg a legnagyobb körültekintés és áldozatkészséggel szervez. A szerződések jelenlegi állapotáról a következőkben értesítjük t. olvasóinkat: Népszínmű primadonna: Micssey F. Györgyné, operette primadonna: Kapossy Józsa, subrett és népszínmű énekesnő: Kaprán Margit, drámai hősnő: Szilágyi Berta, drámai szende: Jeskó Ariadne, drámai anya: Ajtner Ilka, komika: M. Nagy Mari, társalgási színésznő: Árkossy Vilmosné; továbbá művezető kedélyesapa: Mezei Kálmán, opera és operette tenor: Békefi Lajos, opera, operette és népszínmű baritonista: Árkossy Vilmos, boulettikomikus-buffo: Gömöry Jenő, jellemkomikus-buffo: Füredy József, salonkomikus: Fényesi Dezső, drámai apa: Tóth Lajos, jellemszínész: Torday Károly, lyrai szerelmes: Pintér Dezső.

— A marhajárlatok átírása. A földmívelésügyi miniszternek tudomására jutott, hogy egyes állatvásárokon vagy nincsen gondoskodva elégséges irodai személyzetről, a mely a marhajárlatokat átírja, vagy pedig ebédelés és egyéb okok miatt olyképpen szakítják meg a vásár időtartama alatt a marhajárlatok átírását, hogy a sima forgalom megakad és a vásárt látogató közönség órákig kénytelen várni, míg a marhajárlatokat átírják. A miniszter ezért az összes törvényhatóságokhoz intézett útásításában szigorú köteletségévé teszi a vásárokat ügyelő hatóságoknak, hogy e visszasságot, a mely a forgalmat megbénítja és a vásáros közönségnek megokolatlan idővesztést okoz, megfelelő intézkedésekkel és szigorú ellenőrzéssel egyszer és mindenkoron szüntessék meg.

— Lucza napja. A babonás emberek előtt nagyon nevezetes nap a: Lucza-napja. Faluhelyen ezen a napon kezdik a Lucza székét faragni, melynek hagyományos alakja az ósregi időkől fogva varázserőjének tartott pentagram, vagyis boszorkányszög. A Lucza székéről azt tartja a nép, hogyha a szerelmes ifjú naponkint egy kicsit faragva rajta, épen karácsony estéjére készül el vele, úgy az éjféli mise alatt ráállva, meglátja jövő házastársát. Régebbi időkben a kincskeresőknek is nevezetes napja volt a Luczanapja. Ezen a napon a fölvetődő láng okvetetlenül megmutatta a keresztúton elásott pénzt. Az alchymistáknak is jeles napja volt december 13-ika. Azt tartották róla, hogyha kísérleteik egész esztendőn át sem vezettek eredményre, ezen a napon okvetetlenül célt érnek. Ma már minden a múlt-é. Komoly ember alig akad, a ki hinne Lucza-napjának — tél időre esvén — rendszeren nagyon hideg van...

— Beküldetett. E következő panaszos levelet vettük: „Mi Körösi-úteza lakosok eddig a vasúti-indóház előtti kút vizét használtuk, de most ettől rendőrileg eltiltattunk s a körösi országot torkolatánál a sétatér mellett ujonnan fúrt kút vizének ivására kényszerítettünk. Én csak azt óhajtanám, hogy a ki ezt a rendeletet kiadta, kóstolná meg ezen kút vizét, a mi oly büzt terjeszt, hogy a lakásban megtérni alig lehet, s teljesen ihatatlan. Kérünk iható vizű kútát, avagy erővel akarják a járványos betegségeket előidézni! 1899. december 11. Többek érdekében egy Körösi úteza lakos.

— Holdfogyatkozás. Szombatról vasárnapra virradó éjjel érdekes égi tüneményt figyelhetnek meg azok, kik késő éjjel is megtudják őrizni józanságukat. Hangsúlyozzuk ezt mert megtörténhetik, hogy egyes illuminált emberek két holdat is fogunk látni, pedig egy sem lesz látható, hiszen az érdekes tünemény — holdfogyatkozás csaknem teljes lesz, mert az elsötétülés tetőpontján a ragyogó ezüst sarló szélessége a hold átmérőjének kétezred része lesz. Az elsötétülés 12 óra 44 perczkor kezdődik, 2 óra 26 perczkor a fogyatkozás teljes lesz és 4 óra 8 perczkor a hold ismét teljes fényben fog ragyogni. Középeurópai idő szerint ekkor láthatni a holdnak és a földnek árnyékának ezt a játékát Magyarországon, Ausztria nyugati részében, Svájcban és Hollandiában — ha sűrű felhők nem borítják az égboltot. A hold mellett nyolczadrangú csillag alakjában fog ragyogni a Neptun.

— Milyen lesz a jövő év negyede? A kritikus napok a jövő esztendőben a következők lesz: Elsőrendűek: márczius 1, szeptember 9, márczius 30, október 8, január 1, július 12. — Másodrendűek: december 6, május 28, márczius 16, augusztus 25, szeptember 23, december 22, február 14, április 15, június 13. Harmadrendűek: június 27, július 26, október 23, május 14, január 15, november 22. Junius 28-ika és május 28-ika, a mely napokon fogyatkozások lesznek, Falb szerint a második osztályból az elsőbe, november 22-ike a harmadik osztályból a másodikba lép elő. A legerősebb kritikus nap márczius 1, a leggyengébb január 15-ike lesz, Minthogy januárban az 1, és a 31-ik nap „kritikusnak” van megjelölve, csakhamar módunk lesz a Falb-féle jóslás szavahihetőségéről meggyőződnünk.

— Be fújta az utat a hó. A mult évi enyhe tél után, — a mikor a havat alig láttunk, — ugyan csak erősen fogott be a hideg. F. hó 9-ikétől napokon át sűrű pelyhekken hullott a hó, a mely vastag rétegekkel borította a szomszjas földet, a vetéseket. Megindult a szánkózás, meg a korcsolyázás, de a hideg is olyan arányokat vett, hogy kedden már 16° fokot mutatott a hőmérő Reumur szerint. Most tehát a város és a közönség kellő időben elláthatja magát jéggel, a mit a mult évben oly sok utánjárás után lehetett messzeföldről beszerezni. De a mily kellemes a szobából nézni a zuzmarás arczokat, annyival keservesebb az utazók sorsa, a kik a nagy hidegtől elmarult tagjaikat alig tudják mozgatni, azonkívül nagy forgalmi akadályt képezett a vasútnál a föl-tornyosult hó, a minek következtében a közlekedés több helyen késedelmes volt.

— Szökő év-e az 1900-as esztendő? Nem szökő év. Egyik a legnagyobb időszámítási kivételeknek. Ime a magyarázata. Minden 4-ik évben a február hónapnak 29 napja van s ez a szökő év; miután az 1896-os esztendő szökő év volt, az 1900-asnak is annak kellene lennie. Hogy még sem az, annak oka a következő. A föld a nap körül 365 nap 5 óra 48 első és 47 másodpercz alatt futja meg pályáját. Erről az időről nem lehet azt mondani, hogy pontosan 365 és egynegyed nap. Tehát ha minden negyedik évben hozzáteszünk is ez évben egy egész napot, bizonyos idő múlva oda jutunk, hogy — késünk. 1582. októberében, a naptár javításakor XIII. Gergely pápa elhatározta, hogy ennek a késésnek elkerülésére három 100-as év nem lesz szökő év. Ez a három az 1700., 1800. és 1900-adik év. Már a 2000-ik megint szökő év lesz. E szerint 1896-tól 1904-ig nincs szökő év. A ki tehát 1896. február 29 én született mest 8 évig vár, a míg születésnapját megünnepelheti.

— Nagyhavazások hire jó minden felől. Utcáinkat, terveinket is vastagon borítja a hó s nap-nap után látjuk mint küzd az ember és állat a hóbuczkákban. De ezzel együtt tapasztaljuk, hogy sem a házak melletti járdák tisztítása sem a sikos átjárók behomokozásával senki se törődik. Talán a rendőrök és tizedesek meglehetnék, hogy a hozott szelvényre szabályrendeletek végrehajtására felügyeljenek; szólítsák fel a lakosságot a házak előtti járdák feltisztására, ha ez nem használ jelentések föl megbírságolás végett.

— Széngáz mérgezés. A téli időszak meghozza a maga áldozatait. A szegény ember nagy nehezen vesz egy pár krajczár árú szenet, fát, bemelegíti kis szobáckáját s óva vigyáz, hogy a nehezen szerzett melegből mi se vesszen el. Özvegy Timár Ferenczné VII. tized 313. sz. a. lakos is folyó hó 9-én este úgy cselekedett. Szénnel befűtött kályhájába s hogy a cső a meleget el ne vezesse, azt bedugta s nyugodtan lefeküdt. A széngáz lassanként szétterjedt a szobában s reggel a szegény asszonyt széngáz-mérgezés folytán megfulladva találták.

— Öngyilkosság. Kovács Juliánna kecskeméti születésű, ev. ref. vallású 39 éves hajadon eseléd életuntságból f. hó 4-én phosphor-oftatot ivott, minek következtében decz. 8-án borzasztó kínok között kiszivedett.

Vasúti menetrend.
Érvényes 1899. okt. 1-től.

Keckskemét—Fülöpszállás.

Vegyesvonat		Vegyesvonat	
reggel	délután	reggel	este
4.25	1.30	9.05	9.05
4.34	1.42	8.56	8.56
4.44	1.55	8.47	8.47
4.58	2.15	8.34	8.35
5.07	2.26	8.23	8.25
5.18	2.40	8.12	8.14
5.37	3.01	7.59	8.01
6.01	3.32	7.30	7.32
6.12	3.45	7.17	7.09
6.18	3.53	7.10	7.02
6.24	4.—	7.04	6.56

Budapest—Szeged.

Keckskemétről Budapestre			Budapestről Keckskemétre				
Vonat	Indulás	Érk.	Vonat	Indulás	Érk.		
Sz. v.	hajnal	3.47	7.15	Gy. v.	reggel	8.15	10.08
Sz. v.	reggel	6.10	8.45	Sz. v.	reggel	8.30	11.29
Sz. v.	reggel	7.22	10.55	Gy. v.	d. u.	2.30	4.24
Gy. v.	dél	11.33	1.25	Sz. v.	d. u.	4.25	7.36
Sz. v.	d. u.	3.42	7.00	Sz. v.	este	7.00	10.28
Gy. v.	d. u.	5.48	7.40	Sz. v.	éjjel	10.35	1.56

Keckskemétről Szegedre			Szegedről Keckkemétre				
Sz. v.	hajnal	5.00	7.42	Sz. v.	éjjel	1.01	3.32
Gy. v.	d. e.	10.09	11.40	Sz. v.	hajnal	4.50	7.20
Sz. v.	d. e.	11.37	1.47	Gy. v.	d. e.	10.00	11.31
Gy. v.	d. u.	4.26	5.53	Sz. v.	d. u.	1.14	3.32
Sz. v.	este	7.38	10.15	Gy. v.	d. u.	4.12	5.46
Sz. v.	éjjel	10.37	1.00	Sz. v.	d. u.	5.20	8.20
Sz. v.	éjjel	2.02	4.20				

Keckskemétről Czeglédre		Czeglédről Keckkemétre	
Sz. v.	d. u.	12.28	2.00
Sz. v.	reggel	6.50	9.01

Felelős szerkesztő: **IFJ. TÓTH ISTVÁN.**
Laptulajdonos: **A KECSKEMÉTI SZABADELVŐ PÁRT.**
Szerkesztőtárs: **DR. NAGY MIHALY.**
Kiadó: **TÓTH LÁSZLÓ.**

NYILT-TÉR.

Foulard-selyem 65 krtól

3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai stb. legújabb mintázatok és színekben, valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. Privát-fogyasztóknak postabér- és vámmentesen, valamint háshoz szállítva — mintákat pedig postafordultával küldenek, Henneberg G. selyemgyárai (cs. és kir. udvari szállító) Zürichben. Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

HIRDETÉSEK.

9115—1899. tkvi szám.

Árverési hirdetmény.

A kecskeméti kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a *Keckskeméti Takarékpénztár Egyesületnek Jóó Pál és neje* elleni 300 frt tőke és jár. iránti kielégítési végrehajtási ügyében a kecskeméti 6328. sz. tjkyben 61. hrszám alatt felvett Jóó Pál, — ifjú Jóó Pál és kiskorú Jóó István nevűn álló 524 frt becserékű ingatlanlás az **1900. évi február hó 19-ik napján** d. e. 9 órakor, mint egyetlen határidőben, e kir. törvényszék telekkönyvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen, az egyidejűleg megállapított s a hivatalos órák alatt e tkvi hatóságnál, valamint Keckskemét város házána megtekinthető feltételek mellett a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási árul szolgáló becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezeihez bánatpénzül előre letenni.

Kelt a kecskeméti kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál 1899. évi november 28-án.

Kapj,

kir. tszéki bíró.

Vitéz Gusztáv

árúházában

356 3-1

☛ a karácsonyi vásár kezdetét vette. ☛

Rendkívüli nagy árleszállítás!

Dús választék: Barchetek, posztók, vásznak, női- és férfi-ruhakelmék, selymek, mósó-plüshek és esernyőkből, továbbá minden e szakba vágó cikkekéből.

Pályázati hirdetés.

A Kecskeméti Központi Takarékpénztárnál **a szolgálai állás**, önkéntes lemondás folytán, megüresedett. Közhírré tesszük, hogy akik ez állást elnyerni óhajtják, az eddigi foglalkozásukat is igazoló kérvényüket, intézetünk igazgatósági elnökénél a **folyó 1899. évi deoz. 31-ig** személyesen nyújtsák be.

A szolgálai javadalma: 300 frt törzsfizetés, 60 frt lakbér és ruhára 60 frt, esetleg az igazgatóság belátása szerint ezen összeg erejéig ruházás. A megválasztandó szolgálai nyugdíj-jogosult.

Kecskemét, 1899. december 13.

353 1-1

Az igazgatóság.

A feltaláló dr. Meidinger tanár úr által kizárólag feljogosított gyár.

MEIDINGER-KÁLYHÁK

készítésére.

H. HEIM es. és kir. udvari szállító

Budapest, Thonet-udvar.

Bécs, I., Kohlmarkt 7. — Prága, Hybnergasse 7.

Szabadalmazva minden államban.

— Első díjakkal kitüntetve az összes kiállításokon. —

Legelőnyösebb töltő és szellőző kályha.

Lakások, iskolák, irodák stb. számára, a legegyszerűbb és legpompásabb kiállításban. Teljesen szerinti hosszantartó égési tartam kokszt, 24 órai égési tartam kőszénfűtéssel. Több szobát egy kályhával lehet fűteni.

Waggon-kályhák.

Heim-féle Meidinger-kályhák.

MEIDINGER-OFEN

H. HEIM

Övünk az utánzásoktól, miért is becses figyelmébe ajánljuk az itt feltüntetett védjegyet, mely a kályha ajtajának belső oldalán rá van forrasztva.

Heim-féle HESTIA-KÁLYHÁK.

Heim-féle füstemesztő kandalló.

A kéménykövek teljesen füstmentesek maradnak. Határtalan égési tartam. A már meglévő kandalló-burkot felhasználható. Egy kandallóval több helyiséget lehet fűteni.

Heim-féle füstemesztő Caloriferek.

Minden rendszerű központi fűtések.

— Szárító készülékek ipari és gazdasági célokra. —

Prospektusok és árjegyzékek ingyen és bérmentesen.

Kályháink csak akkor valódiak, ha azok budapesti vagy bécsi raktárainkból szereztek be.

223 20-24

Gazdasszonyok figyelmébe!!

A kitűnő hírnevű monori gőzmalom helybeli liszt-raktárát átvettem és a lisztet 5 kgr.-tól kezdve házhoz szállítom.

1 kg. nullás parázsliszt 15 krajczár.

A monori kenyérliszt minden más lisztet fölülmul.

Tisztelettel:

Reiner Károly,

(ezelőtt Fejér István) fűszer- és lisztraktára, Nagyvásári-útca 103. szám.

3-4

Telefonszám 91.

Eredeti Singer varrógépek csak saját üzleteinkben kaphatók.

Singer varrógépek

A valódi

leghasznosabb karácsonyi ajándékok.

Uj családi varrógépeink a legkönnyebb és legnyugodtabb járásúak, kezelésük a legegyszerűbb és felülmulhatlanok minden a háztartásban előforduló munkák, valamint a divatos műhímzés és áttört munkákban.

Ingyenes oktatás minden házi varrási munkában, valamint a divatos műhímzésben. — Himzőselyem-raktár dus színválasztékban.

Electromotorok házi használatra való egyes gépekhez.

SINGER Co. varrógép részvénytársaság.

Ezelőtt Neidlinger G.

Kecskeméten: Nagykőrösi-útca 157.

9091—1899. tkvi sz.

Árverési hirdetmény.

A kecskeméti kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy az *Izsáki Népbank Részvénytársaság* végrehajthatónak *Dózsa Rác János* és neje szül. *Jusztin Verona* elleni 612 frt 96 kr. tőke, ennek 1898. évi november hó 15-től járó 6% kamata és járuléka iránti kielégítési végrehajtási ügyében az izsáki 1833. sz. telekkönyvi betétben A. I. 1—8. sorsz. alatt felvett s Dózsa Rác János és neje szül. Jusztin Verona nevében álló 588 frt becsértékű továbbá az izsáki 1836. sz. telekkönyvi betétben A. I. 1—11. sorszám alatt felvett Dózsa Rác János nevében álló 888 frt becsértékű ingatlanok külön-külön tartozékaival együtt az **1900. évi március hó 12-ik** napján d. u. 3 és fél órakor mint egyetlen átáridőben Izsák község házában megartandó nyilvános árverésen az egyidejűleg megállapított s a hivatalos órák alatt e tkvi hatóságnál, valamint Izsák község házában megtekinthető feltételek mellett a kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási árul szolgáló becár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban, a kiküldött kezéhez bاناتpénzül előre letenni.

Kelt a kecskeméti kir. trvszék, mint tkvi hatóságnál, 1899. november 27-én

Kapy,

kir. tszéki bíró.

351 1—1

FELHIVÁS.

A Kecskeméti Szikvizgyár Részvénytársaság felhívja minden egyes részvényesét, hogy folyó hó 30-án, a Beretvás-szálloda kis termében megtartandó igazgatósági gyűlésen mindazon részvények elárvereztetnek, a melyek f. hó 15-ikéig teljesen ki nem fizettettek. — Kecskemét, 1899. december 11. **AZ IGAZGATÓSÁG.**

A világon a legjobb fénymáz!

Aki a lábbelijét szép **fényessé** és **tartóssá** akarja tenni, csak **Fernolendt-fénymázat** vásároljon; a világos lábbelikhez pedig csak **Fernolendt-féle természeti bőr-crèmet.**

Mindenütt kapható.

332

Cs. kir. szabad.

40—6

➔ **A gyár alapított Bécsben, 1832. évben.** ➔

Gyáriraktár: **WIEN, I., Schulerstrasse 21.**

A sok értéktelen utánzások miatt kérem nevemre ügyelni.

St. Fernolendt.

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palaczk az itt levő szalaggal (vörös és fekete nyomás sárga papíron) van védve.

309

➔ **Eddig fölülmulthatatlan!** ➔

24—9

Maager Vilmos-féle valódi, tisztított

törvényesen védett csomagolásban

Maager Vilmostól, Bécsben.

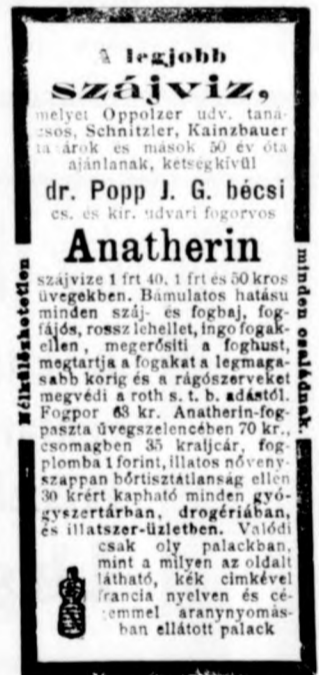
Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltek mindama esetknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nevék javítását, valamint általában a vér tisztítását elakarja érni. — Egy üveg ára 1 frt és kapható a gyári raktárban Bécsben, III/3. ker. Heumarkt 3., — valamint az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógyszerárban.

Kecskeméten: **Katona Zsigmond** gyógyszerész úrnál, **Nyirády László** és **Pataky György** urak kereskedésében.

Főraktár és fő-elárúsítás az osztrák-magyar monarchia részére:

MAAGER VILMOS, Bécs, III/3. ker., Heumarkt 3.

Utánzásokat a törvény üldözi.

DIETRICH ÉS FIA

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK

TEA, RUM ÉS COGNAC NAGYKERESKEDŐK. FINOM LIKÖRÖK GYÁRA.

Gyár és központi iroda: **BUDAPEST-KÖBÁNYA, X. Füzér utca 30.**

közvetlen behozatalú valódi

BRAZILIAI RUM-ja.

Kapható a bizományi raktárban: **Dávid Bertalan** úrnál.